

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової та дошкільної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету педагогічної освіти _____ Герцюк Д.Д.
“ 31 ” _____ 2020 ____ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ МОВИ

Підготовка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Денна/заочна форма навчання

Львів
2020 рік

Культура наукової української мови
Робоча програма для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта»

Розробник програми: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти Стахів М.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти:

Протокол від “_31_” серпня 2020 року № _1_

Завідувач кафедри проф. Мачинська Н.І.

“_31_” __серпня__ 2020 року

Схвалено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол від “31” серпня 2020 року № 1

“_31_” __08__ 2020 року Голова доц. Герцюк Д.Д.

© _____, 2020 рік
© _____, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
	Спеціальність 013 «Початкова освіта»	
Модулів – 1	Викладач педагогіки та методик початкової освіти. Вчитель початкових класів школи з інклюзивним навчанням.	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання — 1		Семестр
Загальна кількість годин –90		2-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 3,6.	16 год.	
	Практичні, семінарські	
	16 год.	
	Лабораторні	
	—	
	Самостійна робота	
	58 год.	
Індивідуальні завдання: 15 год.		
	Вид контролю: <i>2-й семестр – залік;</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчального курсу: розширити уявлення про українську наукову мову, мовні засоби наукового тексту, розвинути потреби в нормативному вживанні засобів наукової мови для успішної презентації результатів наукової діяльності; сприяти виробленню цілісного наукового погляду на мову, набуттю вмінь і навичок аналітичного опрацювання різних джерел наукової інформації про мову; правильного використання мовних засобів залежно від сфери й мети наукового спілкування, створення якісних наукових текстів тощо.

Завдання курсу:

- поглибити знання про науковий стиль української мови;
- розширити уявлення про історію та сучасний стан української наукової мови, мовні засоби наукового тексту, розвинути потреби в нормативному вживанні засобів наукової мови;
- опанувати технології роботи з українським науковим текстом, розвивати уміння і навички мовно-стилістичного аналізу наукового тексту;
- формувати мовнокомунікативну, мовнотермінологічну, стилістичну компетенції;
- виховувати мовний смак і мовне чуття, критичне ставлення до ненормативної вимови;

□ аргументовано, спираючись на словники і мовленнєві зразки, оцінювати власне наукове мовлення та мовлення інших авторів наукового продукту.

Після опанування курсу студент повинен **мати** уявлення про науковий текст, його предметно-логічну структуру і етапи створення (визначення теми, цільове призначення, вибір жанру, відбір і організація матеріалів);

знати:

□ специфічні риси писемної та усної форм наукового стилю української літературної мови, основні жанрові різновиди наукового стилю, традиційні стильові ознаки української наукової мови, короткі відомості з історії становлення і розвитку наукового стилю української мови;

□ правила побудови і культури читання наукового тексту, особливості конспектування, анотування, реферування наукових джерел;

□ мовні засоби організації наукової інформації в науковому тексті, обов'язкові

вимоги до оформлення посилань, цитат, списку використаних джерел, мовні кліше для написання наукової статті (курсової, дипломної, магістерської роботи), анотації, рецензії та відгуку;

□ композиційно-логічну побудову усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.

Курс спрямований на формування у студентів таких **умінь:**

□ працювати з навчальною, навчально-методичною, науковою, довідниковою літературою;

□ читати і сприймати науковий текст; виділяти головну і другорядну інформацію;

□ аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів;

□ - володіти нормами мовного оформлення наукових текстів різних жанрів;

□ створювати і редагувати текст наукової роботи згідно з вимогами наукового стилю, в тому числі з використанням інформаційних технологій;

□ володіти культурою усного виступу, брати участь у науковій дискусії, полеміці, суперечці.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1 НАУКОВА МОВА ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ФЕНОМЕН.

Змістовий модуль 1. Наукова мовна культура – основа професійної діяльності педагога-дослідника

Тема 1. Філософія і прагматика наукової мови. Об'єкт і предмет культури української наукової мови. Універсальний характер наукової мови. Наукове мовлення. Предметна (фахова) мова. Ключові поняття курсу. Мова науки. Нормативний, комунікативний, естетичний аспекти культури наукової мови. Стилистично грамотне професійне мовлення.

Наука як феномен культури. Мовна культура науковця. Вияв рівнів мовної культури науковця (рівня мовної правильності, інтеріоризації, насиченості мовою, адекватного вибору, володіння фаховою метамовою. Виховання мовної культури науковця в Україні і за кордоном.

Мовно-фахові компетенції молодого дослідника. Мовні здібності, мовне чуття, мовний смак. Мовно-термінологічна, іномовна комунікативна, дослідницька компетенція.

Мовно-інформаційна компетенція дослідника.

Лексикографічна компетенція.

Особливості професійного спілкування. Співвідношення індивідуального та функційного стилів. Науковий, науково-популярний, науково-довідковий, науково-дидактичний субстилі. Наукові знання та відображення їх у терміносистемах і в жанрових різновидах української наукової мови.

Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси.

Тема 2 Композиція писемного наукового тексту

Поняття композиції в науковому тексті. Основні компоненти композиції.

Поділ тексту на абзаци. Типи зв'язку: ланцюгова і паралельна. Засоби зв'язку: лексичний повтор, займенниковий повтор, синтаксичний повтор.

Смисловий аналіз речення. Роль першого речення в абзаци.

Інформативний центр речення. Розташування нової інформації.

Наукові тексти різних жанрів: властивості і структурно-сміслові компоненти.

Типи інформації: змістовно-фактуальна, змістовно-концептуальна, змістовно-підтекстова.

Наукова стаття як самостійний науковий твір.

Самоконтроль виконаної роботи на змістовому, логічному, мовностилістичному рівнях.

Наукова рецензія і науковий відгук. Рецензія та її функції (інформувальна, оцінювальна, прагматична, рекламна). Основні елементи рецензії. Етапи підготовки рецензії. Вимоги до рецензії. Критерії оцінки наукового твору.

Відгук. Види відгуків. Вимоги до відгуку.

Тема 3. Мовні засоби української наукової мови.

Фонетико-інтонаційні особливості усної форми наукового стилю. Комунікативні властивості наукової мови (повна вимова звуків, переважно

розповідна інтонація, уповільнений темп мовлення). Засоби милозвучності української мови.

Наукова термінологія. Основні вимоги до термінів: точність, асоціативність, варіативність та ін. Особливості синонімії у термінології. Відмінність термінів від професіоналізмів і професійних жаргонізмів. Доцільність використання у фаховому мовленні іншомовної лексики. Українські відповідники до запозичених термінів. Лексичні помилки: змішування паронімів, мовленнєва недостатність і надмірність.

Мовне оформлення наукового тексту. Мовні кліше відповідно до композиції наукового тексту.

Тема 4. Лексико-фразеологічні та граматико-синтаксичні особливості писемного наукового мовлення.

Лексика наукового стилю. Широке використання слів з абстрактним значенням, термінологічної лексики, запозичених слів. Уживання слів у прямому значенні. Відсутність розмовних, просторічних слів, слів з емоційно-експресивним забарвленням.

Фразеологізована термінологія і кліше.

Синтаксис наукового мовлення. Активні та пасивні конструкції на -но, -то на означення результативності.

Особливості вживання складносурядних і складнопідрядних речень у науковому стилі. Порушення принципу узгодження, керування, зв'язку між підметом і присудком. Помилки в побудові речень з дієприслівниковим зворотом, у реченнях з однорідними членами.

Форми передачі чужої мови (пряма, непряма мова, цитата) у науковому стилі.

Уживання в науковому мовленні іменників II відміни чоловічого роду в родовому та давальному відмінках. Кличний відмінок іменників.

Відмінювання українських та іншомовних прізвищ, імен, по батькові, географічних назв. Рід, число невідмінюваних іменників.

Перевага відносних прикметників. Аналітична форма вищого і найвищого ступенів порівняння якісних прикметників.

Особливості уживання займенників у науковому стилі.

Норми вживання та відмінювання числівників.

Інформаційне навантаження особових дієслів, стійких дієслівно-іменникових сполук, дієслівних форм.

Уживання прислівників у наукових текстах.

Функціональний діапазон сполучників і прийменників. Видільні або обмежувальні частки у науковому стилі.

Грамматичні помилки: помилки словотворення; в утворенні форм іменників, прикметників, займенників, дієслів.

Мовне оформлення наукового тексту (магістерської роботи).

Змістовий модуль 2

Комунікативно-прагматична складова сучасної усної української наукової мови

Тема 5. Культура читання наукового тексту. Компресія наукового тексту.

Професійне читання наукового тексту. Інформаційно-пошукове, аналітико-критичне, творче читання наукового тексту.

Операційна обробка наукового тексту: поділ тексту на смислові частини, сортування смислових частин за їх значенням, групування їх за певними ознаками, виділення існуючих між ними залежностей); співвідношення вилученої інформації з існуючими знаннями; "згортання" інформації, зведення її до основних положень.

Редагування наукового тексту. Особливості редагування наукового тексту. Види редагування: вичитка; скорочення; обробка; переробка.

Типові недоліки в оформленні наукової роботи.

Вимоги до заголовка: відповідність означеній проблемі, лаконічність, однозначність, конкретність.

Типові помилки при цитуванні.

Компресія наукового тексту. Особливості конспектування: опорні слова, способи викладу матеріалу, його структурування. Графічні засоби оформлення конспекту.

Анотування наукового джерела, мета, функції. Елементи анотації. Ключові слова для анотації. Види анотацій. Мовні стандарти для складання анотації. Типові помилки при складанні анотацій.

Реферування наукового джерела, основні функції. Тези та їх види: прості, основні, складні, похідні, оригінальні. Структура тез: вступ (теза); основна частина; висновки.

Тема 6. Культура усної наукової комунікації. Усна мова науковців. Комунікативно-логічна побудова усної наукової доповіді, виступу. Специфіка участі в дискусії. Науковий діалог. Культура мови і мовний етикет. Мовні електронні ресурси і використання їх у праці науковця. Візуальні засоби презентації наукового дослідження. Вимоги застосування мультимедійних технологій.

Виступ із науковим повідомленням: структура, етапи підготовки.

Недоліки в усному науковому мовленні: алогічність і алогізми в конструюванні тексту; невиправдані повтори, недостатньо або надлишкова інформація.

Комп'ютерна презентація наукового виступу. Комп'ютерний дискурс. Комунікативні стратегії: стратегія привернення уваги, стратегія інформування. Комунікативне завдання адресата при сприйнятті електронного тексту, розташованого в мережі Інтернет: перехід від пасивного до активного засвоєння наданої в тексті інформації. Інтерактивне спілкування з авторами наукових текстів.

Тема 7. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці.

Монологічні (доповідь, повідомлення, виступ) та діалогічні (наукова бесіда, дискусія) жанри усного наукового мовлення.

Наукові конференції, наукові дискусії, творчі диспути як засіб вияву культури наукової мови.

Етикет публічного захисту наукової роботи. Мовна поведінка здобувача (виклад зміст, переконання опонентів, вираження згоди /незгоди, вдячності).

Культура аудіювання наукового тексту.

Тема 8. Комунікативні девіації та шляхи їх усунення в науковому спілкуванні.

Специфіка реалізації стратегій і тактик міжкультурного і міжособистісного наукового спілкування. неуспішна мовна комунікація та причини її появи. Комунікативний саботаж. Типологія комунікативних невдач.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
Модуль 1					
Наукова мова як комунікативний феномен					
Змістовий модуль 1.					
Наукова мовна культура – основа професійної діяльності педагога-дослідника.					
Писемне наукове мовлення.					
Тема 1. Філософія і прагматика наукової мови. Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси.	13	2	2		9
Тема 2. Композиція писемного наукового тексту. Види і специфіка жанрів наукового стилю: стаття, відгук, рецензія, тези... та особливості їхнього мовного оформлення.	13	2	2		9
Тема 3. Мовні засоби української наукової мови. Мовне оформлення наукового тексту.	9	2	2		5
4. Лексико-фразеологічні та граматико-синтаксичні особливості писемного наукового мовлення.	8	2	1		5
Контроль змістового модуля 1	1		1		
Всього за змістовим модулем 1	44	8	8		28
Змістовий модуль 2.					
Комунікативно-прагматична складова сучасної української наукової мови					
Тема 5. Культура читання наукового тексту. Редагування наукового тексту. Компресія наукового тексту.	13	2	2		9
Тема 6. Культура усної наукової комунікації: виступ, доповідь, комп'ютерна презентація. Мовні і позамовні компоненти наукового спілкування.	13	2	2		9
Тема 7. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії, полеміці. Культура аудіювання наукового тексту.	10	2	2		6
Тема 8. Комунікативні девіації та шляхи їх усунення в науковому спілкуванні.	9	2	1		6

Контроль змістового модуля 2	1		1		
Всього за змістовим модулем	46	8	8		30
Разом на весь курс навчання	90	16	16		58
Підсумковий контроль – залік			2		

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Наукова мовна культура - основа професійної діяльності дослідника.	2
2.	Структурні елементи наукового тексту. Наукова стаття та наукова рецензія і вимоги до їх написання.	2
3.	Мовне оформлення наукового тексту. Мовні кліше.	2
4.	Редагування наукового тексту. Контроль змістового модуля 1	2
5.	Анотування та реферування наукового джерела	2
6.	Мовні і позамовні компоненти наукового спілкування. Етикет публічного захисту наукової роботи.	2
7.	Культура аудіювання наукового тексту.	2
6.	Комунікативні девіації та шляхи їх усунення. Особливості міжкультурної наукової комунікації. Власне українська та іншомовна термінологія. Контроль змістового модуля 2.	2
Разом		16

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Змістовий модуль 1	
1.	Науковий ідіостиль. Науковий діалог. Діалогова позиція наукового наставника. Роль ученого-наставника у формуванні мовної особистості молодого дослідника. Новий стиль наукового мовлення у праці "Із секретів поетичної творчості" І.Франка. Домінанти наукової творчості у мовознавчих студіях О. Потебні, М.Драгоманова. "Десять заповідань простого писання і редагування" І.Огієнка. "Уваги до сучасної української літературної мови" О.Курило.	9
2.	План наукового тексту і його композиційні блоки: вступ, основна частина, висновки. Принципи складання плану наукового тексту: членування тексту на смілові блоки; визначення основної думки	9

	кожного виділеного смислового блоку; формулювання пунктів плану. Графічна культура оформлення плану.	
3.	Наукова рецензія і науковий відгук. Рецензія та її функції (інформувальна, оцінювальна, прагматична, рекламна). Основні елементи рецензії. Етапи підготовки рецензії. Вимоги до рецензії. Критерії оцінки наукового твору. Відгук. Види відгуків. Вимоги до відгуку. Наукова замітка, наукова рецензія, відгук. Науковий огляд, науковий портрет, наукова біографія та ін.	5
4.	Особливості вживання складносурядних і складнопідрядних речень у науковому стилі. Порушення принципу узгодження, керування, зв'язку між підметом і присудком. Помилки в побудові речень з дієприслівниковим зворотом, у реченнях з однорідними членами. Уживання в науковому мовленні іменників II відміни чоловічого роду в родовому та давальному відмінках. Кличний відмінок іменників. Відмінювання українських та іншомовних прізвищ, імен, по батькові, географічних назв. Рід, число невідмінюваних іменників.	5
Змістовий модуль 2		
5.	Композиція виступу: блоки, акумуляція деталей, акцентування суттєвих моментів. Визначення проблем дискусійного характеру. Добір фактичного матеріалу (в т. ч. можливих таблиць, діаграм, графіків, схем тощо) до кожного пункту розробленого плану. Прогнозування можливих запитань слухачів та відповідей під час обговорення виступу. Формулювання висновків. Обмірковування вступної частини наукового виступу.	9
6.	Культура мови і мовний етикет. Мова наукових виступів однокурсників. Мова наукових виступів викладачів.	9
7.	Мовні електронні ресурси і використання їх у праці науковця. Візуальні засоби презентації наукового дослідження. Вимоги застосування мультимедійних технологій. Майстерність усних виступів видатних українських науковців.	6
8.	Плагіат у науковому тексті. Типи комунікативних помилок в наукових текстах.	6
Разом		58

9. Індивідуальні завдання

Варіант 1

Наукова стаття з проблем дослідження

Невід'ємною складовою наукового дослідження є його апробація. Готуємо наукову статтю з дотриманням вимог ВАК України вимог від 15.01.02003 р. (№7–05/1 "Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України") та відповідних методів: конструктивно–синтетичного (для початкового варіанту; накопичення матеріалу; складання плану, системи

доказів) та критико–аналітичного (для уточнення, шліфування окремих частин, фраз, доповнень).

Етапи підготовки наукової статті

1. **Формулюємо** робочу назву статті:
  - 1.1. Заголовок має бути коротким, лаконічним, однозначним, конкретним.
  - 1.2. Обираючи заголовок, чітко уявляємо, на чому саме хочемо сконцентрувати увагу читача.
2. **Визначаємо** межі теми та обсяги наукової інформації, яка буде представлена в ній.
3. **Розробляємо** орієнтовний план (зміст) статті: вступ, основну частину, висновки, перспективи дослідження.
4. У вступі повинні знайти місце відповіді на такі питання:
  - 4.1. постановка проблеми, її актуальність; науково–практичне значення того, що досліджуватиметься в основній частині статті,
  - 4.2. аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор;
  - 4.3. виділення невирішених раніше питань, яким присвячується означена стаття;
  - 4.4. формулювання мети і завдання статті;
5. **Визначаємо** методи дослідження, джерельну базу, готуємо основні тези–відповіді на завдання;
6. **Подаємо** визначення використовуваних у статті термінів;
7. В основній частині подаємо **повне обґрунтування** отриманих результатів. Увага: основний текст пишемо, спираючись на головні принципи: "від відомого → до невідомого", "від простого → до складного".
8. Готуючи висновки, перевіряємо узгодженість між заголовком, метою, завданнями і висновками.
9. Міркуємо про перспективи наступних розвідок у цьому питанні.
10. Проводимо самоконтроль виконаної роботи на змістовому, логічному, мовностилістичному рівнях. Перевіряємо текст статті:
  - 10.1. на відповідність чинним правописним нормам;
  - 10.2. на відповідність вимогам наукового стилю;
  - 10.3. на відповідність оформлення цитат і посилань.
11. Оформляємо список використаних джерел за чинними стандартами.

Варіант 2

Підготовка термінологічного словника за спеціальністю

Варіант 3

Підготовка друкованого варіанту наукового виступу і його електронної презентації

Теми для наукового пошуку

Стилістичні особливості лексичних засобів у науковому мовленні.

Фразеологія наукового стилю.

Стилістичні функції сполучника у науковому мовленні.

Синтаксичні засоби організації наукового тексту.

Українська наукова мова у працях мовознавців і термінологів.

Шляхи формування мовної особистості дослідника.
 Культура читання наукової статті.
 Анотації до наукових праць.
 Наукова стаття і науковий виступ: спільне і відмінне.
 Майстерність усних виступів видатних українських науковців.
 Мова наукових виступів однокурсників.
 Мова наукових виступів викладачів.
 Автор рецензії як фахівець–аналітик.
 Робота дослідника зі словниками.
 Індекс посилань як критерій об'єктивності наукового пошуку та старанності дослідника.
 Плагіат у науковому тексті.
 Стилистичні позначки в словниках як засіб орієнтування в доборі слова.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемний;
- частково-пошуковий (евристичний);
- дослідницький;
- наочні;
- словесні;
- практичні;
- інтерактивні методи: метод проектів, метод ПРЭС;
- комунікативні.

11. Методи контролю

1. Усні відповіді на семінарському занятті.
2. Тестові завдання.
3. Індивідуальні письмові завдання.
4. Написання контрольного диктанту.
5. Написання переказу.
6. Написання твору-опису, твору-роздуму.
7. Виконання практичних робіт.
8. Граматико-стилістичний аналіз тексту.
9. Морфолого-синтаксичний аналіз тексту.
10. Фонетичний аналіз тексту.
11. Написання статистичного звіту.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
ПБ	T1	T2	T3	С/Р	T4	T5	T6	С/Р	60

	8	8	8	6	8	8	8	6	
--	---	---	---	---	---	---	---	---	--

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
26-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Курс лекцій з тем, що виносяться на теоретичне опрацювання.
2. Підручники та посібники (з розрахунку 1 : 2).
3. Плани практичних та семінарських занять.
4. Завдання для самостійного опрацювання.
5. Базова та допоміжна література.
6. Пакети завдань для здійснення контролю: тестові завдання, контрольні роботи, тексти диктантів, тексти для переказів, питання для усних відповідей, теми творчих робіт, завдання для ККР, питання до заліку, перелік питань до екзамену, перелік і зразки практичних завдань до екзамену, блок запитань і завдань для самоконтролю за самостійно опрацьованим навчальним матеріалом.

Основна література

1. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посібник /О.М.Семенов. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 216с.
2. Автореферати дисертацій на здобуття ступеня кандидата філологічних і педагогічних наук
3. Наукові статті у журналах і збірниках наукових праць.
4. Тексти з наукових публікацій для редагування.
5. Електронні презентації наукових виступів.

Рекомендована література

Базова

Непийвода Н. Мова української науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект). –К.: ТОВ "Міжнар. фін. агенція", 1997. – 303с.

Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посібник /О.М.Семенов. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 216с.

Допоміжна

Сагач Г.М. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації: Навч. посіб. – К., 2003. – Антисуржик / ред. А. Сербенська. – Львів: Світ, 1994. – 150с.

Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. — К. : Радянський письменник, 1970. — 254с. – Астон, 2002. – 352 с.

Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1986. – 445 с.

- Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. — К. : Видавничий центр "Академія", 2004. — 344с.
- Богдан С.К. Семантична визначеність вставних одиниць у науковому тексті // Українське мовознавство. — К.: Вища шк., 1988. —Вип. 15. — С. 124 — 129.
- Ботвина Н.В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови: Навч. посібник. — К.: Артк, 1998. — 190 с.
- Вінніков В.А. Пам'ятка молодим вченим з написання наукових праць //Український радіологічний журнал.-2009.-№17.-С.7-9.
- Волкотруб Г. Практична стилістика української мови: Навч посіб.- Тернопіль: Підручники і посібники, 2008.-256с.
- Євграфова А. Заголовок як актуалізатор текстової інформації // Електронна бібліотека
- Єрмоленко С.Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови).-К.: Довіра,
- Жайворонок В.В. та ін. Українська мова в професійній діяльності: Навч. посіб. — К.: Вища
- Жовтобрюх М.А. Нариси історії українського радянського мовознавства (1918 – 1941) / АН
- Зелінська Н. В. Сучасний науковий дискурс: парадокси розвитку // Вісник Київськ. Міжн. Інституту журналістики. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: <<http://www.jorn.univ.kiev.ua>>.
- Карпіловська Є., Кочерга О., Мейнарович Є. Структурні зміни української наукової термінології протягом двадцятого сторіччя // Проблеми української термінології. Вісник НУ
- Коваль А.П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового
- Кочерга О. Деякі міркування про шляхи і манівці розвитку української наукової
- Культура мовлення вчителя-словесника / Олена Миколаївна Горошкіна (уклад.). —
- Литовченко В., Стріха М. Українська наука – безмовна? // Дзеркало тижня. — 14 – 20
- Лінгвістичні студії. — Донецьк, 2002. — Вип. 10. — С. 157–161.
- Луганськ : Навчальна книга, 2007. — 111с.
- лютого 2004. — № 6 (481).
- Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови.-К.: ВЦ "Академія", 2007.-
- Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: Вища
- Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилістика української мови: Підручник. — К.: Михайла Драгоманова. — Черкаси : Брама-Україна, 2008. — 400с.
- Михайлова О.Г., Сидоренко А.А., Сухопар В.Ф. Українське наукове мовлення. Лексичні навч. літератури, 2004. — 216с.
- НАДУ, 2008. - 184 с.
- Непийвода Н. Автор наукового твору: спроба психологічного портрета // Мовознавство.-
- Ничкало Н. Про рідномовні обов'язки вченого-педагога // Педагогіка і психологія професійної освіти. — 1998. — №4. — С. 12 – 14.
- Огієнко І. Історія української літературної мови. — К.: Наша культура і наука, 2001. — 440с.
- Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: Навч. посіб. — К.: "Центр навчальної літератури", 2006.— 312с.
- Основи наукового мовлення: Навч.-метод. посіб /уклад. Т.В. Симоненко.- Черкаси: ЧНУ ім. Панько Т., Кочан І., Мацюк Г. Українське термінознавство: Підручн. — Львів: Світ, 1994.—
- Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. — К.: Наук. думка, 1976. — 287 с.
- Радзівська Т.В. Текст як засіб комунікації / НАН України; Інститут української мови; відп.
- Регушевський Є.С. Нариси про мову наукових праць І.Я. Франка. — Сімферополь, 2006. — ред. М.М. Пещак. — К., 1998. — 194 с.
- Рожанківський Р. Синтаксично-стилістичні вади сучасної фахової мови // Вісн. Нац. ун-ту
- Сабліна С.В. Сучасні мовознавчі проблеми дослідження українського мовного етикету
- Селігей П. Питоме і чуже в термінології: гармонія чи конфлікт //Вісник НАН України,
- Серажим К. Тексти-міркування і тексти-докази: семантичне і стилістичне розмежування //
- Сербенська О. Культура усного мовлення: Практикум: Навчальний посібник. — К.: Центр
- Сербенська О. Сучасна українська термінографія і проблеми екології мови // Вісник Нац.
- Синиця І.А. Діалогічність у науковому тексті // Мовознавство. — 2004. — №2–3. — С. 55–60.
- систему // Стандартизація, сертифікація, якість, 2004. — № 2. — С. 22–28.
- Ставицька Л. Відгук офіційного опонента // [Електронний ресурс] — Режим доступу:

Струганець Л. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ ст. – Тернопіль: Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. – К.: та граматичні особливості: Навч. посіб.– Харків, 2000. – 97 с.
та ін. – К.: Вид. дім "Києво–Могилянська акад.", 2005.–399с.
тексту. – К., 1970. – 306 с.
термінології // Сучасність. – 1994. – № 399–400.
термінологія і сучасність: Збірник наук. праць. – К.: КНЕУ, 2001. – Вип. IV. – С.11–14.
Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 224 с.
Труш О.М. Синтаксис наукового мовлення Івана Франка (складне речення). Автореф. дис. України. Ін–т мовознавства ім. О.О. Потебні; Відп. ред. В.М.Русанівський. – К.: Наук. думка, 1991. –260 с.
України.-2005.-№11.-С.51-58.
Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду: Док. і матеріали / Упоряд.: Л.Масенко Умберто Еко. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / Пер. за ред. О.Глотова. – ун–ту "Львів. політ.", 2002. – № 453. – С. 17–20.
ун–ту. – 2004. – Вип. 3. – С. 13–25.
Учіться висловлюватися / П.І. Скиба, Ю.О. Арешенков, Г.М. Віняр та ін. – К.: Рад. шк., Чак Є. Д. Чи правильно ми говоримо?. — К. : Освіта, 1997. — 239с.
Чепіга І.П. Мовленнєві особливості наукового тексту: текст–міркування, текст–доказ // шк., 2006. – 431 с.
школа, 2003. – 311 с.
Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради. Ярема С. На теми української наукової мови.-Львів: Укр. т-во з механізації руйн. матер.,

Словники

Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. — К. : Довіра, 2007. — 207с.
Бибик С. П., Сюта Г. М. Словник іншомовних слів: Тлумачення, словотворення та слововживання: Близько 35 000 слів і словосполучень / С.Я. Єрмоленко (ред.). — Х. : Фоліо, 2006. — 623с.
Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова. Практичний словник–довідник. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Франка, 2005. – 88 с.
Бук С. 3000 найчастотніших слів наукового стилю сучасної української мови / Наук. ред. Ф. С. Бацевич. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 192 с.
Бурячок А.А. Словник синонімів української мови: У 2 т. / НАН України; Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні / А.А. Бурячок (ред.). К.: Наукова думка, 1999.
Бурячок А.А. Орфографічний словник української мови. – К.: Наукова думка, 2002. – 460 с.
Вассер С. П., Дудка І. О., Єрмоленко В.І., Зерова М. Д., Ільченко А.Я. Російсько-український словник наукової термінології: Біологія. Хімія. Медицина / НАН України; Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні / О.Л. Бельгард (ред.). — К. : Наук. думка, 1996. — 660с.
Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики: 253 000 слів / В.Т.Бусел (авт., кер. проекту та головн. ред.). – К.; Ірпінь: Перун, 2004. – 887 с.
Гринчишин Д. Г., Капелюшний А. О., Пазяк О. М., Сербенська О. А., Терлак З. М. Словник труднощів української мови: Близько 15000 слів / С.Я.Єрмоленко (ред.). — К. : Радянська школа, 1989. — 336с.
Демська О.М., Кульчицький І.М. Словник омонімів української мови / Міжнародний фонд "Відродження". – Львів: Фенікс, 1996. – 223 с.
Дзюбишина- Мельник Н. Я., Дужик Н. С., Єрмоленко С. Я., Ленець К. В., Пустовіт Л. О. Культура мови на щодень / НАН України; Інститут української мови / С.Я. Єрмоленко (ред.). — К. : Довіра, 2000. — 170с.
Єрмоленко С.Я., Бибик С.П., Тодор О.Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С.Я.Єрмоленко (ред.). – К.: Либідь, 2001. – 224с.
Караванський С. Російсько–український словник складної лексики. – К.: Вид. центр "Академія", 1998. – 712 с.
Карачун В.Я. Орфографічний словник наукових і технічних термінів: Правопис. Граматика:

Понад 30 000 слів. – К.: Криниця, 1999. – 524с.

Кочерган М.П. Словник російсько–українських міжмовних омонімів. – К.: Академія, 1997. – 400 с.

Полюга Л. М. Словник синонімів української мови. – 2.вид. – К.: Довіра, 2006. – 477 с.

Пономарів О.Д. Фонема г і г: Словник і коментар. – К.: Вид. центр "Просвіта", 1997. – 40 с.

Практичний словничок нормативних висловів / Упоряд. А. Сербенська. – Львів: НТШ, 2002. – 35с.

Селіванова О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля – К., 2006. – 716 с.

Словарь української мови /За ред. Б.Грінченка. – Т.1–4. – К.: Довіра – Рідна мова, 1997.

Словник–довідник з культури української мови / Д.Гринчишин, А.Капелюшний, О.Сербенська, З.Терлак. – К.: Знання, 2004. – 367 с.

Словник української мови. В 11 томах. – К.: Наукова думка, 1971 – 1978.

Струганець Л. Культура мови. Словник термінів. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. – 2000. – _____ 87 с.

Українська мова: Енциклопедія / НАН України; Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови / В.М. Русанівський (голова ред. кол.). – 2. вид., випр. і доп. – К.: Видавництво "Українська енциклопедія" ім. М.П. Бажана, 2004. – 824 с.

Українсько–російський словник наукової термінології / За заг. ред. Л.О.Симоненко. – К.; Ірпінь: ВТФ "Перун", 2004. – 416с.

Фразеологічний словник української мови. У 2 книгах. Друге видання. – К.: Наукова думка. – 1999. – Кн. 1, 2.

Шевчук С.В. Разом, окремо, через дефіс. А–Я: Орфографічний словник: 32000 слів: Найуживаніші слова і словосполучення. Найновіші запозичення. Спеціальна різногалузева термінологічна лексика. – К.: А.С.К., 2006. – 416 с.

Шевчук С.В. Російсько-український словник ділового мовлення. – 2-ге вид., переробл і доповн. - К.: Вища шк., 2008.- 2008.- 487 с.

Інтернет-ресурси

<http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/>

<http://chak-chy-pravylnno-my-hovorymo.wikidot.com/>

<http://kultura-movy.wikidot.com/>

<http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/>

<http://www.madslinger.com/mova/pravopys-2007/>

<http://nepravylno-pravylnno.wikidot.com/>

<http://ros-ukr-idioms.wikidot.com/>

<http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/>